

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 1

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 1. – 772 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Kuzmin Eduard

TOWARDS THE DESIGN OF A SYSTEM OF PUNISHMENTS IN INTERNATIONAL CRIMINAL LAW	233
---	-----

Мануйлова Катерина Вікторівна

ЮРИСДИКЦІЙНІ ТА НОРМАТИВНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ НЕПОВНОЛІТНІХ У КОНТЕКСТІ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ	235
---	-----

Цибульська Ольга Юрійвна

ЩОДО ПИТАННЯ НЕДОТРИМАННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ ЧЕРЕЗ РЕЛІГІЙНІ ПЕРЕКОНАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	238
--	-----

Войтович Павло Петрович

ПРАВО НА УЧАСТЬ ЯК ШЛЯХ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ.	241
---	-----

Hryb Anna

INTERNATIONAL PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN THE INFORMATION SOCIETY	244
---	-----

Плотніков Олексій Вікторович

УХВАЛЕННЯ КОНВЕНЦІЇ ПРО ДЕЯКІ ВИДИ ЗВИЧАЙНОЇ ЗБРОЇ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ КРОК В ФОРМУВАННІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ОБМЕЖЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДЕЯКИХ ВИДІВ ОЗБРОЄНЬ В БОЙОВИХ ДІЯХ.	247
--	-----

Федорова Тетяна Сергіївна

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО У СУЧАСНИХ ВИКЛИКАХ УКРАЇНИ: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	250
--	-----

Hrebeniuk Dmytro

THE DISCUSSION AROUND THE DEFINITION OF «EUROCRIME»	252
---	-----

Бірюков Руслан Миколайович

СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ПРОТОКОЛІВ ДО КОНВЕНЦІЇ ПРО ЄВРОПОЛ	255
---	-----

Бондарюк Ольга Олегівна

ПРОБЛЕМАТИКА В ПРОЦЕДУРІ ПОВЕРНЕННЯ ВИКРАДЕНИХ ДІТЕЙ НА ПОСТІЙНЕ МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ	258
---	-----

Галат Владислав Ігорович

ВПЛИВ ВІЙНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ДОГОВОРІВ МІЖНАРОДНОЇ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ТОВАРІВ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	262
---	-----

Жакун Маргарита Юріївна

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВІЙНИ: СИНЕРГІЯ ВОЄННОЇ ДИПЛОМАТІЇ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ	265
---	-----

Івахненко Єлизавета Олександрівна

ДО ПРОБЛЕМИ ВСТАНОВЛЕННЯ СУТНОСТІ ДЕФІНІЦІЇ КІБЕРПРОСТОРУ ТА МІЖНАРОДНОГО РЕГУЛЮВАННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ	269
--	-----

Марченко Дмитро Вікторович

ЕЛЕКТРОННІ ДОГОВОРИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ: КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ ФОРМИ ТА ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ	271
--	-----

Омельченко Іван Ігорович

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ПРОПОРЦІЙНОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ	274
---	-----

Островерхий Олександр Олександрович

МЕХАНІЗМИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПОКАРАННЯ ЗА ЗЛОЧИН АГРЕСІЇ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.	279
---	-----

Раздорожний Герман Юрійович

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ПРАВ АДВОКАТІВ	281
---	-----

Редченко Ярослав Олександрович

ЕМІСІЯ ТА ОБІГ ЦИФРОВИХ ВАЛЮТ: ПОРІВНЯННЯ МІСА ТА ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ...	284
---	-----

Hryb Anna
*National University «Odesa Law Academy»,
associated professor of International and European Law Department
Ph.D in Law*

INTERNATIONAL PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN THE INFORMATION SOCIETY

In their development, human rights and freedoms have come a long way. They required both definition, recognition, consolidation, mechanisms for protection, and direction of further development. The problem of protecting human rights and freedoms in new, modern conditions was no exception – in the conditions of the formation and development of both individual national information societies and the global information society. The problem of protecting human rights in the information society is complicated by several factors, among which the most important, in our opinion, are the following: first, the complexity of defining the information society (there are six concepts of its development) and the presence, along with its positive aspects, of negative ones, such as those that may pose threats to existing human rights; second, the uncertainty of the large-scale impact of information technologies on both the person himself and, accordingly, on his rights and freedoms; third, the absence in the science and practice of international law of a generally accepted definition of “human information rights”; fourthly, the need to implement one of the basic principles of international law – the principle of respect for human rights and fundamental freedoms.

Uncertainty leads to the search for answers to a number of fundamental questions. In particular, what rights require protection in the information society; what understanding and attitude should be towards existing rights in the information society; how to take into account the ambiguous understanding and interpretation of the category (group) of new “information rights” related to the use of information technologies.

When considering the problem of protecting human rights in the information society, it is worth noting its broad formulation and complexity of perception. This is likely due to the fact that there is no unity of opinion on the problem of protecting human rights in the information society. Therefore, the question arises of getting acquainted with the most widespread scientific approaches and views in the doctrine of international law. First of all, this concerns the answer to the following question: which rights, together with those already defined and enshrined in international law, are subject to protection in the information society [1]. The answer to this question leads to the consideration of several conceptual approaches and scientific views grouped according to certain similar features. In our opinion, the basis for the classification of these approaches and views should be the criterion of the influence of modern information technologies on the implementation of human rights and freedoms.

It should be noted that the proposed classification is conditional and takes into account the need for its further scientific understanding and development. In summary, we note that there are several approaches. Four principal approaches can be distinguished: 1) “general approach”: the entire list of existing human rights defined by international legal acts is subject to protection; 2) “selective approach”: only those rights and freedoms that are defined as the basis for forming a group of “information rights” of a person are subject to protection; the remaining rights are considered in relation to them; 3) “special approach”: only those rights that are defined and enshrined in international law are subject to protection, the implementation of these rights is related to information with limited access, unauthorized dissemination of such information and violation of the access regime harms the owner of the information; 4) “thematic approach”: only categories of rights related to the modern development of information technologies in the conditions of the development of the information society are subject to protection – “digital rights and freedoms”.

It is necessary to briefly describe each of these approaches. The essence of the first, “general”, approach is to indicate the list of rights and freedoms defined in international legal acts, which, under the conditions of the development of the information society and the diverse impact of information technologies, will require protection. The basis for such a list of human rights are the following sources: the Universal Declaration of Human Rights of 1948, the International Covenant on Civil and Political Rights of 1966 and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights of 1966. As one of the options, the probable and diverse impact of information technologies on human rights can be considered by groups of rights (civil, political, economic, social, cultural), as well as taking into account the generations of development of human rights (I, II, III and possibly IV generations) [2]. Taking into account the legal nature of rights, the authors draw appropriate conclusions regarding the implementation and possible protection of each of the rights in the information society. Attention, as a rule, is focused on the specifics of the implementation of each of the rights (groups of rights) in the information society and its corresponding protection. It is noted that almost all rights, to one degree or another, are manifested in the information society. According to this approach, attention is also focused on the issue of guarantees of human and citizen rights and freedoms (institutional guarantees, procedural guarantees, material guarantees). The opinion is expressed about the need to improve human rights protection systems in the information society at the universal, regional and national levels, respectively. It is clear that according to this approach, the scope of argumentation regarding each of the rights (groups of rights) varies, or may be absent altogether.

The essence of the second, “selective”, approach is to define as key elements several categories of rights and freedoms and to build on their basis a certain group of information rights that will be protected. Three categories were chosen as key ones: “freedom of information”, “right to information”, “right to communication”. The basis for defining “freedom of information” (freedom to seek, receive and disseminate information) is the relevant provisions of universal and regional international legal

acts as sources. The basis for defining the “right to information” (“right to access information”, “right to access public information”) are doctrinal views and international legal acts. The basis for defining the “right to communication” (“right to access means of communication”, “right to access the Internet”) is doctrinal views), the Statute of the International Telecommunication Union 1992. Opinions on the composition of the group of “information rights” differ. Some limit themselves to including the aforementioned “freedom of information”, “right to information” and “right to communication” [3]. Others believe that this group of information rights can be expanded due to the emergence of new rights and freedoms, in the conditions of their implementation in the information society and under the influence or with the use of information technologies. It is precisely such a group of rights that their authors define as a separate group, that is, a group of “information rights” of a person. It is emphasized that such a group of information rights will be distinguished by its own characteristics. At the same time, the list of rights that are (will be) included in such a group remains debatable. At the same time, its inclusion in a number of other groups of human rights (along with civil, political, economic, social, cultural) is assumed.

The essence of the third, “special”, approach is to define as basic categories subject to protection only those rights that collectively meet the following conditions: (a) are defined and enshrined in international law, (b) their implementation is related to information with limited access (confidential information; secret information), (c) unauthorized dissemination of such information and violation of the relevant access regime causes harm to the owner of the information. According to this approach, the following are subject to protection: personal data of a person, genetic information of a person, medical secrecy, professional secrecy of judges, lawyer secrecy, notarial secrecy, journalistic secrecy. At the same time, it is emphasized that special attention should be paid to the protection of these rights in the context of the development of the information society and the large-scale use of information technologies [4].

The essence of the fourth, “thematic”, approach is to consider and define, for the purpose of legal protection, the set of only those rights that are related to the modern development of information technologies in the conditions of the development of the information society – the so-called “digital rights and freedoms”, “Internet rights”, etc. In the opinion of the authors, it is these rights that are directly related to the category of information and communication or to the “modern information and communication spheres” in the conditions of the development of the information society. The basis of this approach are the views on “digital rights and human freedoms” enshrined in the Charter of the Global Information Society of 2000. According to this approach, the category of information rights includes the entire possible set of rights, linking their implementation and protection exclusively with the conditions of the development of digital information technologies.

Thus, summarizing the above, we note the following conclusions: the analyzed conceptual approaches are not exhaustive and cover only principled views on the issues of human rights protection in the context of the development of the information society;

the considered approaches emphasize the importance of human rights protection in the context of the large-scale use of information technologies; the absence of a generally accepted definition of “human information rights” in the science and practice of international law complicates their unified understanding, however, does not stop the search for a mutually acceptable solution to determine their list and appropriate protection.

List of sources used:

1. Братасюк О. Б., Ментух Н. Ф. Поняття та класифікація цифрових прав в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 10. С. 58–61. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-10/12>
2. Гріб А. М. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини: загальні засади. *Міжнародне право та євроінтеграційні перспективи України: сучасні виклики* : колективна монографія / М. Р. Аракелян, Х. Н. Бехруз, Ю. Ю. Акіменко та ін.; за ред.: М. Р. Аракеляна, Х. Н. Бехруза, Ю. Ю. Акіменко. Одеса : Фенікс, 2023. С. 217–247. URL: <https://hdl.handle.net/11300/26023>. ISBN 978-966-928-975-9
3. Єфремова І. І. Особливості визначення міжнародно-правового механізму захисту приватних прав. *Економіка, фінанси, право*. 2019. № 7/1. С. 41–44.
4. Ігнатів В. П. Цифрові права людини в контексті інформаційно-комунікаційних технологій. Київ, 2019. 256 с.
5. Рабінович П. М. Міжнародні стандарти прав людини: властивості, загальне поняття, класифікація. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2016. № 1 (84). С. 19–29.

Ключові слова: права людини, Інтернет, міжнародне право, інформаційні технології.

Keywords: human rights, the Internet, international law, information technology.

Плотніков Олексій Вікторович

*Громадська організація «Десяте Квітня»,
старший юрист, кандидат юридичних наук*

УХВАЛЕННЯ КОНВЕНЦІЇ ПРО ДЕЯКІ ВИДИ ЗВИЧАЙНОЇ ЗБРОЇ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ КРОК В ФОРМУВАННІ МІЖНАРОДНО- ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ОБМЕЖЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДЕЯКИХ ВИДІВ ОЗБРОЄНЬ В БОЙОВИХ ДІЯХ

Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невибіркову дію [1], що відома також як Конвенція про деякі види звичайної зброї, була ухвалена міжнародною Конференцією в Женеві в 1980 році разом з трьома першими Протоколами до неї. Протокол I стосувався осколків,